

travelbook

Prowansja i Lazurowe Wybrzeże

Bezdroża

Mistrzowska
ochrona **ERGO**
HESTIA[®]

Autor przewodnika: Krzysztof Bzowski

Redaktor prowadzący: Miron Kokosiński

Redakcja: Łukasz Karolewski

Korekta: Mariusz Miodek

Opracowanie kartograficzne: Grzegorz Marchut (plany miast), DAKA - Studio Graficzne (plany regionów), Miron Kokosiński (redakcja)

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

OSM (www.openstreetmap.org)

Redakcja techniczna i skład: Sabina Binek

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bep1w1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-4004-6

Copyright © Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE PROWANSJI I LAZUROWEGO WYBRZEŻA	8
INFORMACJE PRAKTYCZNE	15
PRZED WYJAZDEM	16
Wybór czasu podróży	16
Ubezpieczenie	16
PRZEJAZD	18
Podróż samolotem	18
Podróż samochodem	19
Podróż pociągiem	19
Podróż autokarem	20
Podróż kombinowana	21
Autostop	21
NA MIEJSCU	22
Transport publiczny	22
Noclegi	24
Wyżywienie	27
Aktywny wypoczynek	28
INFORMACJE A-Z	30
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	37
CHARAKTERYSTYKA GEOGRAFICZNO-PRZYRODNICZA	38
Położenie	38
Ukształtowanie powierzchni	39
Klimat	42
Przyroda	42
KUCHNIA	44
PROWANSJA	45
MARSYLIA	47
Historia	47
Warto zobaczyć	51
Wokół Starego Portu	51
Marsylskie stare miasto	53
W śródmieściu	55
Inne atrakcje	56
Okolice	58

AIX-EN-PROVENCE	64
Historia	64
Warto zobaczyć	65
ARLES	72
Historia	72
Warto zobaczyć	74
Stare miasto	74
Poza starym miastem	81
DELTA RODANU	85
Aigues-Mortes	85
Saintes-Maries-de-la-Mer	86
Parc naturel régional de Camargue	86
MIĘDZY ARLES I AWINIONEM	88
Na północ od Arles	88
Les Baux-de-Provence	89
Glanum	90
Tarascon	91
Na południe od Awinionu	92
AWINION	93
Historia	93
Warto zobaczyć	96
Pałac Papieski i okolice	96
Wokół starego miasta	99
ORANGE	104
Historia	104
Warto zobaczyć	105
Okolice	108
Wąwóz Ardèche	108
MASYW LUBERON	109
Apt	109
Saignon	110
Bonneux	111
Lacoste	112
Ménerbes	112
Oppède-le-Vieux	113

PŁASKOWYŻ VAUCLUSE	114
Fontaine-de-Vaucluse	114
Gordes	116
Roussillon	118
Rustrel	119
MONT VENTOUX I OKOLICE	120
Dentelles de Montmirail	120
Vaison-la-Romaine	120
Mont Ventoux i wąwóz Nesque	122
KANION RZEKI VERDON I OKOLICE	124
NÎMES	128
Historia	128
Warto zobaczyć	129
Zabytki rzymskie	128
Stare miasto i inne atrakcje	132
Okolice	136
LAZUROWE WYBRZEŻE	139
NICEA	141
Historia	141
Warto zobaczyć	129
Wzdłuż morza	129
Stara Nicea i wzgórze zamkowe	145
Pozostałe atrakcje	147
WZDŁUŻ CORNICHES DE LA RIVIERA	156
Villefranche-sur-Mer	156
Cap Ferrat	158
Èze	158
La Turbie	159
MONAKO	160
Historia	160
Warto zobaczyć	164
Monaco-Ville	164
Inne atrakcje	166

Z NICEI DO CANNES	170
Cagnes-sur-Mer	170
Antibes	171
Saint-Paul de Vence	173
Vence	175
Grasse	176
CANNES	179
Historia	179
Warto zobaczyć	180
Okolice	182
FRÉJUS	186
Historia	186
Warto zobaczyć	187
Okolice	189
Saint-Raphaël	189
Masyw Estérel	190
SAINT-TROPEZ	194
Historia	195
Warto zobaczyć	195
Okolice	197
Półwysep Saint-Tropez	197
Wzdłuż Corniche des Maures	198
WYSPY HYÈRES	200
Porquerolles	200
Port-Cros	201
SŁOWNICZEK FRANCUSKO-POLSKI	203
INDEKS	205

Spis ramek

Przydatne strony internetowe	___ 16	Paul Cézanne	
Polskie placówki dyplomatyczne we Francji	_____ 17	w Aix-en-Provence	_____ 69
Bezpłatne odcinki autostrad we Francji południowej	_____ 31	Van Gogh w Arles	_____ 80
Telefony alarmowe	_____ 35	Zamach terrorystyczny w Nicei	_____ 142
Marsylianka	_____ 50	Karnawał w Nicei	_____ 148
		Wyścig Formuły 1	_____ 166

Spis planów i map

Awinion	_____ okładka	Na wschód od Awinionu	_____ 115
Marsylia	_____ 48–49	Nîmes	_____ 130–131
Aix-en-Provence	_____ 66	Nicea	_____ 142–143
Arles	_____ 74–75	Monako	_____ 162–163
Orange	_____ 105	Cannes	_____ 180–181

Legenda

	informacja turystyczna		muzeum, galeria
	dworzec kolejowy		zamek, warownia
	dworzec, przystanek autobusowy		wieża, fort
	lotnisko		obiekt użyteczności publicznej
	port, przystań		pomnik, fontanna
	stacja metra		latarnia morska
	targ, hala targowa, sklep		inna atrakcja
	poczta główna		inny obiekt
	parking		rezerwat, park, ciekawy obiekt przyrodniczy
	hotel		skały, ciekawy obiekt przyrody nieożywionej
	kemping		szczyt górski
	restauracja, pizzeria		teatr
	kawiarnia		opera
	świątynia chrześcijańska		punkt widokowy
	obiekt zabytkowy		plaża
	ruiny, stanowisko archeologiczne		
	linie metra		

ZABYTKI UNESCO

Arles

Zabytki rzymskie: arena, teatr, kryptoporytek, termy, nekropolia Les Alyscamps, romański kościół św. Trofima z krużgankami, a także pozostałości rzymskich murów obronnych.

Szlaki pielgrzymkowe do Santiago de Compostela

Pozwalają zobaczyć mnóstwo obiektów w całej Francji, m.in. kościół św. Honorata w Arles.

Awinion

Zabytkowe centrum dawnej stolicy papieżstwa, a w nim: średniowieczny most – Pont Saint-Bénézet, Pałac Papieski, romańska katedra Notre-Dame des Doms.

Orange

Antyczny teatr rzymski i łuk triumfalny.

Pont du Gard

Rzymski akwedukt w okolicy Nîmes – dzieło techniki i zarazem dzieło sztuki z końca I w. p.n.e.

Atrakcje Prowansji i Lazurowego Wybrzeża

Kup książkę

Poleć książkę

PERŁY SZTUKI

Blok mieszkalny projektu Le Corbusiera w Marsylii

Nazywany „jednostką mieszkaniową” długi blok mieszkalny, dzieło jednego z najwybitniejszych twórców architektury XX w., klasyka współczesnego budownictwa.

Krużganki kościoła św. Trofima w Arles

Krużganki otaczające kameralny wirydarz – wspaniały przykład architektury oraz rzeźby romańskiej w Prowansji.

Zamek w Tarascon

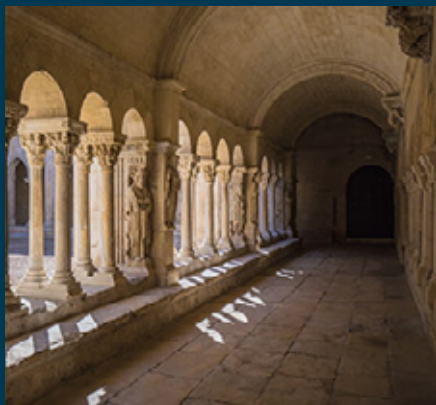
Masywna budowla obronna wzniesiona przez króla René I na skale tuż nad Rodanem.

Maison Carrée w Nîmes

Perfekcyjny przykład sztuki starożytnego Rzymu: zachowana w idealnym stanie świątynia sprzed dwóch tysięcy lat.

Pałac Papieski w Awinionie

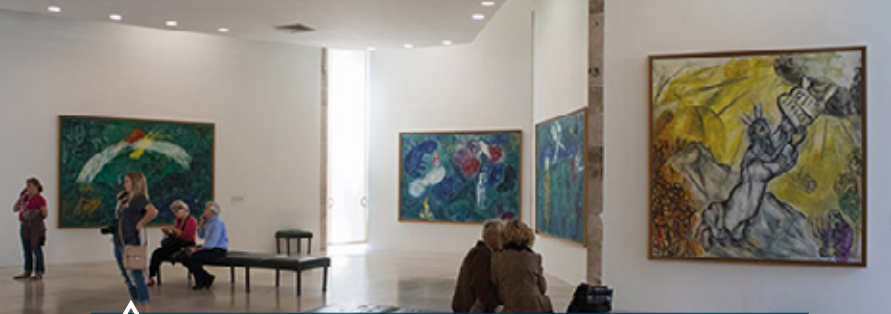
Olbrzymia gotycka rezydencja, uważana – obok Malborka – za największy zamek w tym stylu na świecie.

Kup książkę

Poleć książkę

NAJCIEKAWSZE MUZEA

Muzeum Narodowe Marca Chagalla w Nicei

Największa we Francji stała ekspozycja dzieł wielkiego twórcy sztuki współczesnej, obejmująca jego obrazy, grafiki, rzeźby, a nawet wielką mozaikę.

Muzeum Henri Matisse'a w Nicei

Piękna kolekcja obrazów twórcy fowizmu, który ostatnie lata życia spędził w Nicei.

Muzeum Renoira w Cagnes-sur-Mer

Choć nieduże, ma kilkanaście ciekawych obrazów sławnego impresjonisty, wystawionych w willi, w której mieszkał w ostatnich latach życia.

Marineland koło Antibes

Niezwykły morski ogród zoologiczny, gdzie zobaczymy orki, morskie słonie i lwy, foki i delfiny oraz wiele innych wodnych stworzeń.

Muzeum Walk Byków w Nîmes

Niezwykłe muzeum poświęcone dziejom korridy, poczynając od jej starożytnych korzeni aż po współczesność.

Muzeum Oceanograficzne w Monako

Olbrzymia kolekcja przeróżnych morskich stworzeń, zatopionych w formalinie lub zasuszonych, ale także wspaniałe, wielkie akwaria.

Kup książkę

Poleć książkę

Muzeum Małego Pałacu w Awinionie

Imponująca kolekcja sztuki średniowiecznej, m.in. z licznymi arcydziełami malarstwa włoskiego.

Muzeum Sztuki Antycznej w Arles

Jedno z największych muzeów archeologicznych we Francji, prezentujące przede wszystkim dzieła sztuki rzymskiej z okresu świetności Arles.

Muzeum Graneta w Aix-en-Provence

Liczne ciekawe dzieła malarskie, zarówno dawne, jak i współczesne, m.in. Degasa, Rembrandta, Rubensa i Picassa oraz pochodzącego z Aix Paula Cézanne'a.

Międzynarodowe Muzeum Perfum w Grasse

Wszystko o oszałamiających zapachach wytwarzanych w miejscowych, słynnych fabrykach perfum.

Kup książkę

Poleć książkę

CUDA NATURY

Wybrzeże Estérel

Najpiękniejszy krajobrazowo odcinek Lazurowego Wybrzeża, z licznymi małymi zatoczkami pośród czerwonopomarańczowych skał oraz bujnej roślinności śródziemnomorskiej.

Wybrzeże Calanques

Śródziemnomorskie „fiordy” koło Marsylii, czyli wycięte w wapiennych skałach zatoki ze szmaragdową wodą.

Wyspy Hyères

Niewielkie wyspy – częściowo objęte ochroną jako park narodowy – na wodach Morza Śródziemnego, znane z malowniczych skalistych klifów oraz piniowych lasów, a także bujnego świata podmorskiego u wybrzeży.

Wąwóz Ardèche

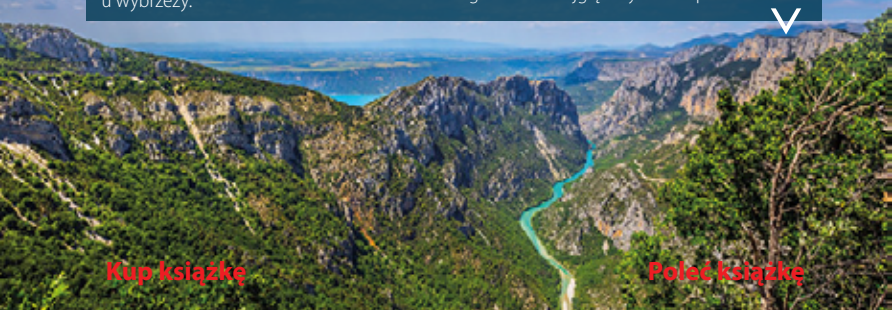
Kanion niewielkiej rzeki słynący z monumentalnych krajobrazów i ogromnego, naturalnego mostu skalnego.

Delta Rodanu

Ogromne bagna, rozlewiska i laguny, miejsce gniazdowania tysięcy ptaków, wśród których pojawiają się nawet wielkie stada flamingów; żyją tu także dzikie konie *camargue*, a hodowane są groźne czarne byki walczące w korridach.

Kanion rzeki Verdon

Gigantyczny wąwóz, z wysokimi na setki metrów wapiennymi, gładkimi urwiskami, uważany – wraz z kanionem Tary w Czarnogórze – za najgłębszy w Europie.

Kup książkę

Poleć książkę

Bouillabaisse

Zupa z ryb i owoców morza z dodatkiem czosnku, pomidorów, oliwy, pieprzu, bazylii, liści bobkowych, skórki pomarańczowej i szafranu.

Brandade

Langwedockie *purée* z solonego dorsza z dodatkiem mleka i oliwy.

Calisson

Słodkie ciasteczka z migdałów.

Cassoulet

Zapiekane danie z fasoli oraz mięsa kaczego, gęsięgo i wieprzowego.

Daube

Potrawa z mięsa wołowego gotowanego w winie, czosnku, warzyw i ziół prowansalskich.

**SPECJAŁY LOKALNEJ
KUCHNI****Fougasse**

Chleb prowansalski.

Mesclun

Sałatka będąca mieszanką młodych sałat z sosem.

Ratatouille

Potrawa z bakłażana, papryki, cukinii, pomidorów, czosnku i cebuli z dodatkiem majeranku, bazylii oraz tymianku.

Tapenade

Pasta z czarnych oliwek, kaparów i anchois.

Kup książkę

Poleć książkę

Prowansja

PROWANSJA

Kraina słońca, lawendy, kamiennych wiosek skrytych pośród winnic i plantacji oliwnych, pełna zabytków starożytności oraz niezwykłego czaru. Tak zazwyczaj postrzega się ten najbardziej śródziemnomorski region Francji – i zazwyczaj oceny tej wcale nie zmienia się po przybyciu na miejsce. Prowansja faktycznie ma własny, inny niż reszta kraju, charakter.

Region urzeka malowniczością wapiennych skał i ciemną zielenią lasów piniowych bądź szarością zarośli śródziemnomorskich. Na równinach u stóp wzgórz ciągną się żyzne pola i plantacje, pośród których przycupnęły wiekowe wsie. W niemal każdej miejscowości znajdziemy romański kościółek, zapomniane

ruiny zamku bądź przynajmniej kilka starych domostw. Miasta, choć raczej niewielkie, znane są z wielu cennych pamiątek starożytności, ale też i z zabytków z późniejszych epok. Zdecydowanie odmienna jest Marsylia: gwarny, wieloetniczny port, w którym poszukiwacze kilkusetletnich budowli nie zabawią zbyt długo.

Podróżując po Prowansji, nie sposób pominąć atrakcji przyrodniczych. Wybrzeże Calanques koło Marsylii, potężna Mont Ventoux – góra dominująca nad całą lawendową krainą, czy wreszcie wycięty w wapiennych skałach daleko na wschodzie ogromny kanion rzeki Verdon to tylko najważniejsze spośród wielu naturalnych ciekawostek regionu.

▼ Stary Port w Marsylii

Kup książkę

Poleć książkę

Marsylia

Marsylia (Marseille) jest pod względem liczby ludności drugim, po Paryżu, miastem we Francji (860 tys. mieszkańców w granicach administracyjnych i ponad 1 mln 200 tys. w całej aglomeracji). Jest także największym miastem i portem na francuskim wybrzeżu oraz stolicą regionu Prowansja-Alpy-Lazurowe Wybrzeże (Provence-Alpes-Côte d'Azur). Pomimo tego trudno byłoby ją uznać za pierwszoplanową atrakcję turystyczną. Ten wielki ośrodek jest głośny, niezbyt czysty i niezbyt bezpieczny – podobnie jak sporo innych dużych miast portowych. Od wieków Marsylia była różnorodna kulturowo i wieloetniczna – tak jest i dziś, odnotowano tu najwyższy we Francji odsetek imigrantów. Nie

sposób tego nie zauważyć, spacerując po śródmieściu i jego okolicach: w wielu dzielnicach łatwiej spotkać Araba w tradycyjnej galabii niż białego Francuza.

HISTORIA

Marsylia szczeni się mianem najstarszego francuskiego miasta. Wykopaliska archeologiczne potwierdziły, że znalezione tu ślady osadnictwa pochodzą sprzed prawie 30 tys. lat p.n.e. Miejscowość została założona ok. 600 r. p.n.e. przez kupców greckich z Fokai jako faktoria handlowa i port Massalia – w okresie największego rozkwitu ten starożytny ośrodek zamieszkiwało ok. 1000 osób.

Kup książkę

Poleć książkę

Między Arles i Awinionem

Między Arles a Awinionem zobaczymy płaskie jak stół równiny i pasma wapiennych wzgórz z licznymi skałkami. Na zachodzie toczy swe wody Rodan, nad którym leżą naprzeciw siebie stare miasteczka Tarascon i Beaucaire z ciekawymi zamkami. Na północy, tuż za przedmieściami Awinionu, płynie rzeka Durance, rozlewająca się szeroko tylko wiosną, gdy topnieją alpejskie śniegi: latem wody jest w niej niewiele, a w korycie widać wielkie kamieńce. Odcięty przez bieg obu rzek trójkątny skrawek ziemi jest osłaniany od południa przez skaliste pasmo wzgórz, znane jako Chaîne des Alpilles. Na jego południowych zboczach leży Les Baux-de-Provence, jedno z najczęściej odwiedzanych miejsc w całej Prowansji, a od północy, koło Saint-Rémy-de-Provence, znajdziemy interesujące ruiny rzymskiego miasta.

▼ Opactwo Montmajour

NA PÓŁNOC OD ARLES

Wyjeżdżając z Arles ku północy główną szosą w stronę Awinionu, możemy skręcić w prawo na drogę D17. Po kilku kilometrach mijamy po prawej stojące na spłaszczonym wzgórzu, częściowo zrujnowane **opactwo Montmajour** **i** Abbaye de Montmajour, Route de Fontvieille; tel.: +33 4 90546417; IV–V codz. 9.00–17.00, VI–IX codz. 10.00–18.30, X–III wt.–nd. 10.00–17.00; wstęp 6 EUR, ulgowy 5 EUR, dzieci do 18. lat (z rodzicami) i młodzież do 25. lat wstęp wolny, założone ponad tysiąc lat temu – w 948 r. Było wówczas jednym z najpotężniejszych klasztorów południowej Francji, a wkrótce stało się nekropolią hrabiów Prowansji. Opuszczone w dobie rewolucji francuskiej, zostało częściowo zburzone. Do dziś zachowały się jednak: potężna obronna wieża z 1369 r., urocz,

▲ Ruiny zamku w Les Baux-de-Provence

miniaturowe krużganki z przełomu XI i XII w., część kościoła opackiego oraz stojąca na uboczu XII-wieczna kaplica Świętego Krzyża (chapelle Sainte-Croix), w której przechowywano relikwię – drzazgę z Drzewa Krzyża Świętego.

Wkrótce po minięciu klasztoru Montmajour przejeżdżamy przez miasteczko Fontvieille, a 3 km dalej odbijamy na drogę biegnącą ku wznoszącemu się od północy **Chaîne des Alpilles**. To wąskie pasmo wapiennych wzgórz rozciąga się od Rodanu na zachodzie po Durance na wschodzie. Od północy porastają je rachityczne bory piniowe, od południa widzimy jedynie skąpą roślinność śródziemnomorską lub wręcz gołe wapienne skały. Choć wysokość bezwzględna wzgórz nie jest duża: średnio 300–350 m, a najwyższy szczyt ma niecałe 500 m (Les Opiès, 493 m n.p.m., we wschodniej części pasma), to jednak wyróżniają się one wybitnie w krajobrazie dzięki niemal równie dużej wysokości względnej, liczonej od poziomu otaczających je równin.

LES BAUX-DE-PROVENCE

Jadąc boczną drogą D78F, przez Chaîne des Alpilles, dotrzemy do doliny obramowanej skalistymi wzgórzami. Po prawej, ponad wapiennymi klifami, widać stojące wprost na skałach mury i domostwa. To Les Baux-de-Provence, najpiękniejsza z prowansalskich *village perché*, czyli warownych wsi, ulokowanych w trudno dostępnych miejscach. Ta miejscowość zajmuje wąski cyfel wzgórze i niemal ze wszystkich stron otoczona jest urwiskami. Położenie to ma zresztą odzwierciedlenie w nazwie wsi, która pochodzi od słowa *baus*, oznaczającego w dialekcie prowansalskim skalne urwisko.

Naturalne walory obronne sprawiły, że ludzie mieszkali tu już 8 tys. lat temu. W II w. p.n.e. swoją fortecę mieli tu Celtowie. W średniowieczu wioska i jej okolica należały do miejscowych możnowładców, a ich dwór stał się w XII stuleciu znaczącym ośrodkiem kultury. Dziś najwyższą, wschodnią część cypla zajmują ruiny **zamku Baux** 📍 **Château des Baux**, tel.: +33 4 90545556; www.

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Relief zdobiący mauzoleum w Glanum

chateau-baux-provence.com; codz. I, II, XI, XII 10.00–17.00, III i X 9.30–18.30, IV–VI i IX 9.00–19.00, VII–VIII 9.00–20.00; wstęp 10,40 EUR, ulgowy 8,50 EUR, dzieci do 7 lat wstęp wolny. Nim wejdziemy na punkt widokowy na szczycie zamkowej wieży, warto obejrzeć na południowym krańcu cypla wystawę replik średniowiecznych machin oblężniczych.

U stóp zamku, tuż nad skałami ograniczającymi wzgórze od zachodu, przycupnęły kamienne domy, zbudowane ciasno jeden obok drugiego przy wąskich uliczkach. Warto obejść całą miejscowość ścieżką biegnącą tuż poniżej skał (początek po zachodniej stronie przełęczy, poniżej wejścia do Les Baux-de-Provence). Samochód trzeba zostawić na jednym z parkingów przy szosie, przed wioską.

GLANUM

Z Le Baux-de-Provence możemy udać się w kierunku Saint-Rémy-de-Provence – najpierw drogą D27A na wschód, przez pola u podnóża Chaîne des Alpilles, do

szosy D5. Ta ostatnia prowadzi na północ, wijąc się między skałami w górę, na przełęcz w głównym grzbiecie pasma, a potem opadając pośród sosnowych lasów. Gdy już niemal zjedziemy z malowniczego wzniesienia, zobaczymy parkingi, a wkrótce potem dotrzemy do pozostałości rzymskiego miasta Glanum. Założone w VI w. p.n.e. przez Ligurów, a zajęte w I w. p.n.e. przez Rzymian, zostało porzucone przez mieszkańców ok. 260 r. n.e., kiedy to zniszczył je najazd germańskich Alemanów. Po lewej widać najciekawsze zachowane budowle Glanum, zwane *les Antiques*: łuk triumfalny i mauzoleum pokryte pięknymi reliefami, uważane za najlepiej zachowany rzymski zabytek tego typu we Francji. Po prawej stronie drogi znajduje się natomiast wejście na teren **wykopalisk** 📞 tel.: +33 4 90922379; IV–IX codz. 9.30–18.00, X–III wt.–nd. 10.00–17.00; wstęp 8 EUR, ulgowy 6,50 EUR, dzieci do 18 lat (z rodzicami) i młodzież do 25 lat wstęp wolny. Tu już zobaczymy co najwyższej fundamenty rzymskich willi i innych zabudowań miejskich.

Kup książkę

Poleć książkę

Awinion

Awinion (Avignon, ok. 155 tys. mieszkańców) to miejsce przyciągające turystów niczym magnes. Widok średniowiecznego mostu, urywającego się pośrodku nurtu Rodanu, jest jednym z klasycznych francuskich pejzaży, a za murami obronnymi rozległego starego miasta kryją się dziesiątki słynnych zabytków z ogromnym Pałacem Papieskim na czele. Popularności przysporzyły miastu jednak nie tylko zabytki, ale i organizowany tu już od ponad pół wieku wielki festiwal teatralny...

HISTORIA

Wyrastająca ponad nurt rzeki wapienna skała, na której dziś rozciąga się park Rocher des Doms, była doskonałym miejscem na założenie osady – dlatego właśnie tu odkryto najstarsze ślady

siedlisk (prawdopodobnie celtyckich) na obszarze obecnego miasta. Nad brzeg Rodanu dotarli także żeglarze greccy z pobliskiej Massalii (obecna Marsylia). W czasach rzymskich istniała tu osada Avenio, założona w 48 r. p.n.e., o czym świadczą pozostałości dawnego forum obok rue Molière. Już wówczas miejscowość pełniła ważne funkcje kulturalne, religijne i administracyjne, choć daleko było jej do rangi, jaką miały wówczas Arles czy Nîmes. W IV w. Awinion stał się siedzibą biskupstwa.

Po upadku cesarstwa rzymskiego, w okresie wędrówek ludów, miasto niszczyli i zdobywali kolejno Alemanowie, Burgundowie, Wizygoci, Ostrogoci, muzułmańscy Saraceni, aż w 737 r. padło łupem Franków. Potem Awinion znalazł się w granicach Burgundii, której część zwaną Królestwem Arelatu

▼ Pałac Papieski

Kup książkę

Poleć książkę

w 1033 r. odziedziczył cesarz niemiecki Konrad II. Dzięki korzystnemu położeniu blisko ważnych szlaków handlowych, miasto bogaciło się, pośrednicząc w wymianie towarów pomiędzy Hiszpanią a Włochami zarówno drogą lądową, jak i wodną – przez port rzeczny na Rodanie. Zamożni mieszkańcy chcieli mieć udział we władzy, dlatego w XII w. przejściowo ustanowiono tu nawet republikę kupiecką.

Okres prosperity trwał do roku 1226. Wówczas, w trakcie krucjaty przeciwko Albigensom, mieszkańcy nie otworzyli bram miejskich królowi francuskiemu Ludwikowi VIII i legatowi papieskiemu. W odwecie gród został zdobyty i złupiony. Po 1274 r. hrabstwo Venaissin wraz z Awinionem przekazano Państwu Kościelnemu

i od tej chwili miasto przez ponad 500 lat znajdowało się w rękach papieży.

Wiek XIV przyniósł grodowi nad Rodanem i tragedie, i sławę. W 1348 r. czarna ospa zabiła blisko dwie trzecie populacji miasta, a na lata 1309–77 przypadł okres największej sławy miejscowości, gdyż wówczas Awinion stał się siedzibą papieża (a następnie – do 1408 r. – antypapieża). Przybycie papieża z kurii podniosło prestiż miasta, a liczba jego mieszkańców wzrosła do 40 tys. Awinion stał się jedną z najbogatszych, najludniejszych i najbardziej kosmopolitycznych metropolii ówczesnej Europy. Rezydowało tu siedmiu papieży: Klemens V, Jan XXII, Benedykt XII, Klemens VI, Innocenty VI, Urban V i Grzegorz XI, a także dwóch antypapieży: Klemens VII i Benedykt XIII.

Przez lata Awinion formalnie należał do Królestwa Sycylii, ale w 1348 r. papież Klemens VI za 80 tys. florenów odkupił go od Joanny I Sycylijskiej. W czasie rządów papieskich powstały nowe budowle, w tym Pałac Papieski oraz rezydencje dla kardynałów i dostojników kościelnych. Z tego okresu pochodzą też fortyfikacje wzniesione w latach 1349–68 i uniwersytet ufundowany przez Benedykta XIII. W czasie wielkiej schizmy (1378–1415) antypapież Klemens VII i Benedykt XIII powrócili do Awinionu. Natomiast później władali nim legaci papiescy. Ponowne przeniesienie siedziby papieża do Rzymu sprawiło, że gród nad Rodanem stracił na znaczeniu politycznym i gospodarczym, a liczba jego mieszkańców spadła do 15 tys.

Pomimo że Awinion formalnie należał do papieża, faktycznie kontrolowała go Francja, utrzymując w sąsiednim Villeneuve-lès-Avignon garnizon wojskowy i decydując o wyborze legatów. Przejściowo nawet miasto było okupowane – w 1536 r. wkroczył do niego król Franciszek I. Awinion pozostał we władaniu papieża do 1791 r., a do Francji włączono go dopiero podczas rewolucji, co usankcjonował traktat w Tolentino (1797). W XIX w. był stolicą kulturalną regionu, w której odrodziło się zainteresowanie dawnymi zwyczajami i językiem prowansalskim. Stulecie to przyniosło także rozbudowę miasta. Pałac Papieski zamieniono w koszarę i archiwum. W 1850 r. uruchomiono pierwsze połączenie kolejowe z Marsylią i Niceą.

▼ Słynny Most Awinioński

Kup książkę

Poleć książkę

Płaskowyż Vaucluse

Nasłonecznione, południowe zbocza Plateau de Vaucluse to jedno z najpiękniejszych miejsc w Prowansji. Znajdziemy tu wiele miniaturowych warownych miasteczek i oryginalnych atrakcji przyrodniczych, a także jeden z symboli regionu: klasztor Sénanque. Zwiedzając te okolice, niemal cały czas widzimy na południu pasmo wapiennych wzgórz Massif du Luberon. Rzadko zaludnione, jałowe i skaliste tereny płaskowyżu rozciągają się na północy aż po Mont Ventoux.

FONTAINE-DE-VAUCLUSE

Pierwszą od zachodu ciekawą miejscowością u stóp płaskowyżu Vaucluse jest Fontaine-de-Vaucluse. Ocienione platanami drogi dojazdowe prowadzą aż do mostu przez rzekę i wejścia

do starej dzielnicy, niedostępnej dla samochodów.

Fontaine-de-Vaucluse rozłożyła się wzdłuż rzeki Sorgue, u stóp ogromnych, wapiennych urwisk. Na cyplu najniższego z nich, wznoszącego się od wschodu, stoją **ruiny zamku**. Można również zajrzeć do XI-wiecznego **kościółka Notre-Dame et Saint-Véran**.

Podążając wzdłuż rzeki w górę jej biegu, pod coraz wyższe skały, mijamy liczne knajpki i restauracje, a także stojący nad rzeką zabytkowy **młyn papierniczy Vallis Clausa** 📞 tel.: +33 4 90203414; www.moulin-vallisclausa.com; pn.–sb. XII–I 10.00–12.30 i 14.00–17.30, II–III i XI 10.00–12.30 i 14.00–18.00, IV i X 9.30–12.30 i 14.00–18.30, IV–VI i IX 9.00–12.30 i 14.00–19.00, VII–VIII 9.00–19.30, nd. przez cały rok od 10.00; wstęp wolny z ogromnym

▼ Młyn papierniczy w Fontaine-de-Vaucluse

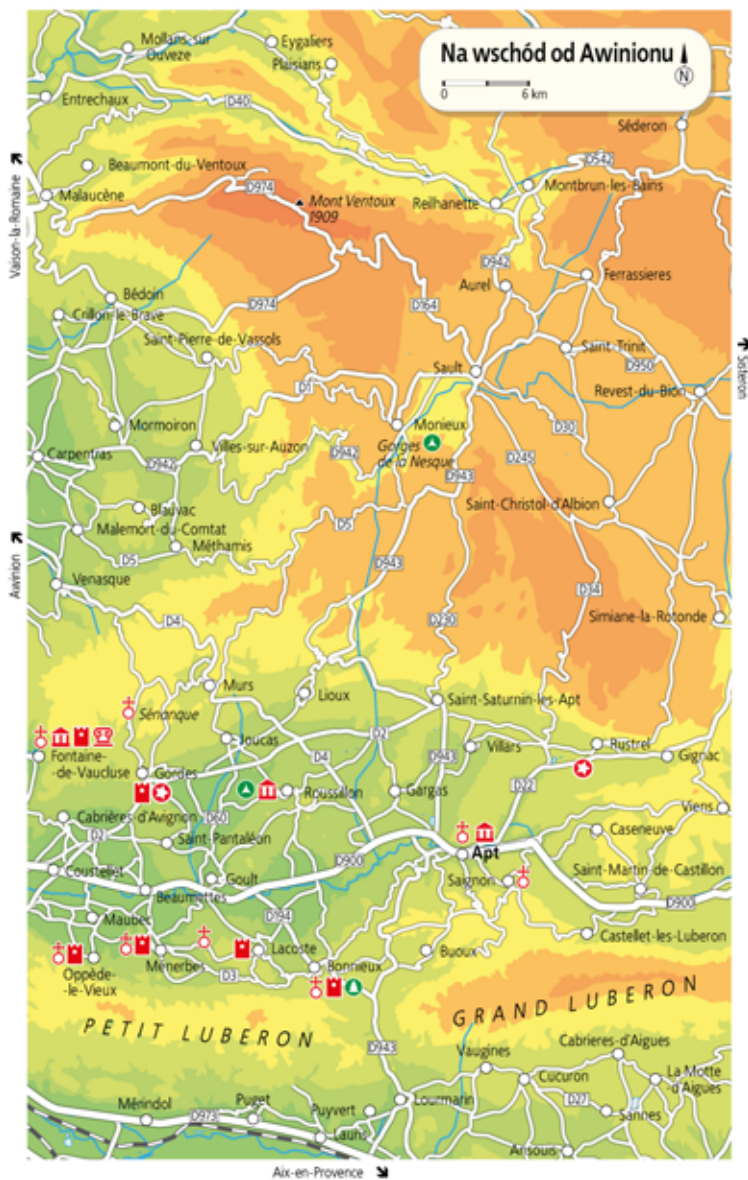
Kup książkę

Poleć książkę

kołem wodnym. Podczas jego zwiedzania zobaczymy, jak wyrabiano papier tradycyjną metodą czerpania, a na zakończenie można odwiedzić sklepik

z wyrobami papierni, która wciąż jest czynna. Niegdyś w okolicy Vaucluse nad wartkim nurtem Sorgue działało przeszło 11 takich młynów.

Kup książkę

Poleć książkę

Lazurowe Wybrzeże

Skaliste, strome brzegi, ustronne piaszczyste zatoki, ale i splendor luksusowych willi i ekskluzywnych hoteli. Pośród nich przewijają się tłumy turystów i kryjące się za ciemnymi okularami gwiazdy. Na plażach w gorące letnie dni opalają się tysiące spragnionych słońca wczasowiczów, a w chłodzie wieczorów w kasynach bogacze przepuszczają miliony. To właśnie obiegowy obraz Lazurowego Wybrzeża. Jednak nie jest on do końca prawdziwy. Największa sława regionu już przebrzmiała, dziś gwiazdy zjeżdżają tu tak naprawdę tylko na festiwal filmowy do Cannes. Tłumy turystów nadal napływają, ale miejscowi narzekają, że czasy prosperity turystycznej się skończyły. Ustronne zatoczki od lat nie są ustronne – obudowano je szosami, hotelami, ogromnymi rezydencjami... Ciche miasteczka i wioski rybackie dawno zostały zamienione w hałaśliwe miasta i ruchliwe wczasowiska.

Mimo wszystko Lazurowe Wybrzeże (Côte d'Azur) ma wciąż swój niepowtarzalny klimat i urok. Przestronne nadmorskie promenady wzdłuż plaż, „gwarantowana” ciepła i słoneczna pogoda, zaułki starych miast, niepowtarzalne widoki z biegnących wysoko nad morzem szos – to wszystko nawet przy krótkim pobycie może się bardzo podobać. Jeśli zatrzymamy się tu na dłużej, powinniśmy odwiedzić liczne galerie sztuki – na Lazurowe Wybrzeże przed mniej więcej stu laty zaczęli zjeżdżać

artyści, przede wszystkim malarze, a czele z takimi sławami jak Auguste Renoir, a później Marc Chagall. Warto opuścić się w głąb lądu, bo za ruchliwym wybrzeżem zaczyna się dzika kraina poszarpanych Alp Nadmorskich (Alpes Maritimes) z licznymi wąwozami, skalnymi urwiskami i miniaturowymi wioskami, ukrytymi w głębokich dolinach lub pod szczytami stromych wzgórz, zaś w zachodniej części regionu znajdziemy porośnięte suchymi zaroślami i lasami wyżynne masywy Maures i Estérel.

Choć historycznie Lazurowe Wybrzeże, zwane też Riwierą Francuską, należy do Prowansji, to najczęściej traktuje się je jako osobny region turystyczny, najliczniej odwiedzany przez turystów w całej Francji. Rozciąga się od granicy francusko-włoskiej na wschodzie po Saint-Tropez albo – wg innej systematyki – po Cassis w pobliżu Marsylii lub Hyères na wschód od Tulonu za zachodzie. Najbardziej znana, najgęściej zaludniona i zabudowana jest wschodnia część regionu: od Cannes po granicę z Włochami. Tu leżą Nicea, Monako z Monte Carlo czy Mentona. W spokojniejszej, zachodniej części Riwiery Francuskiej nie ma tak dużych miast, za to malownicze nadmorskie pejzaże towarzyszą opadającym do Morza Śródziemnego wzniesieniom wyżyn Estérel oraz Maures. Tu także można podziwiać interesujący archipelag Îles d'Hyères.

Nicea

Największe miasto Lazurowego Wybrzeża – Nicea (Nice; 342 tys. mieszkańców, zespół miejski ok. 1 mln) – tłoczy się na wąskiej przestrzeni między stromymi wzgórzami a długą na 7 km plażą nad Baie des Anges (Zatoką Aniołów). Wzdłuż morskiego brzegu biegnie jeden z najślawniejszych w świecie bulwarów: Promenade des Anglais, gdzie znajdziemy najdroższe hotele oraz ekskluzywne bary i restauracje. Jednak by poznać Niceę, nie wystarczy spacer bulwarem. Trzeba zobaczyć pełne uroku stare miasto, malownicze wzgórze z pozostałościami zamku, liczne interesujące muzea. Nicea jest dobrym punktem wypadowym do zwiedzania wschodniej części Lazurowego Wybrzeża – o ile oczywiście dysponujemy odpowiednim budżetem, bo mało jest niedrogich miejsc noclegowych.

▼ Plaża w Nicei

HISTORIA

Podobnie jak wiele miast na wybrzeżu Morza Śródziemnego, Nicea może pochwalić się długą historią. Dogodne położenie i naturalny port sprawiły, że ok. 300 r. p.n.e. powstała tu kolonia grecka Nikaja, założona przez przybyszów ze znacznie starszej Massalii (czyli obecnej Marsylii). Oba miasta powstały jako kolonie greckiej Fokai. W II w. p.n.e. miasto zajęli Rzymianie. Nicaea, jak nazywano ją od tej pory, stała się ważnym portem tej części wybrzeża oraz największym miastem regionu, w którym w III w. n.e. powstało biskupstwo chrześcijańskie.

Upadek starożytnej Nicei oraz wyludnienie niemal całego wybrzeża rozpoczął się w V w. i trwał przez kolejne stulecia. Najpierw spustoszenie siały plemiona germańskie, zaś od VIII w. postrachem

Kup książkę

Poleć książkę

Z Nicei do Cannes

Najprostsza droga z Nicei do Cannes wiedzie wzdłuż wybrzeża. Poprowadzono tędy główną szosę, linię kolejową, a także – nieco bardziej oddaloną od morza – autostradę A8. Wzdłuż długich plaż tej części Riwiery Francuskiej zabudowa ciągnie się niemal bez przerwy. Stoją tu liczne wille, hotele, pensjonaty, a sporo miejsca zajmują kempingi, których próżno szukać w najbardziej snobistycznej części Lazurowego Wybrzeża na wschód od Nicei. Po drodze można zwiedzić Cagnes-sur-Mer oraz Antibes – dwa bardzo różniące się od siebie miasteczka.

Jeśli mamy więcej czasu, warto wybrać inną, dłuższą trasę, prowadzącą u stóp górzystych płaskowyżów wapiennych poprzedzających właściwe Alpy Nadmorskie. Tu znajdziemy niesłychanie malowniczo położone średniowieczne wioski, zwane *village perché*. Te warowne miejscowości, budowane w miejscach z natury obronnych, są charakterystycznym elementem krajobrazu nie tylko Lazurowego Wybrzeża, ale i całej Prowansji. Droga w głąb lądu może nas zaprowadzić także do głębokiego kanionu rzeki Loup oraz sławnego z produkcji perfum miasta Grasse.

CAGNES-SUR-MER

To pierwsze ciekawe miasto, do którego trafimy, jadąc z Nicei, zaraz po przebyciu mostu na rzece Var. Szosa, autostrada i linia kolejowa przebiegają wzdłuż plaż w nadmorskiej dzielnicy Cros-de-Cagnes. Właściwe centrum, zwane

Cagnes-Ville, oddalone jest o ok. 700 m od brzegu, zaś jeszcze dalej i o wiele wyżej leży **Haut-de-Cagnes**, czyli Górne Cagnes – najstarsza część miasta. Niedługo była to niewielka, warowna *village perché*, rozbudowana wokół XIV-wiecznego **zamku** książęcego rodu Grimaldich, władającego dawniej rozległymi posiadłościami w okolicy Nicei, a do dziś rządzącymi Monako. Zamek połączony jest z murami obronnymi miasteczka, tworząc malowniczo wyglądającą fortecę, zajmującą wierzchołek wzgórza. W warowni można zwiedzić **Muzeum Grimaldich** 📍 Château-Musée Grimaldi; pl. Grimaldi; tel.: +33 4 92024735; śr.–pn. VII–VIII 10.00–13.00 i 14.00–18.00, X–III 10.00–12.00 i 14.00–17.00, IX, IV–VI 10.00–12.00 i 14.00–18.00; wstęp 4 EUR, osoby do 26 lat wstęp wolny, w każdą 1. nd. miesiąca wstęp wolny. Zajmuje ono

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

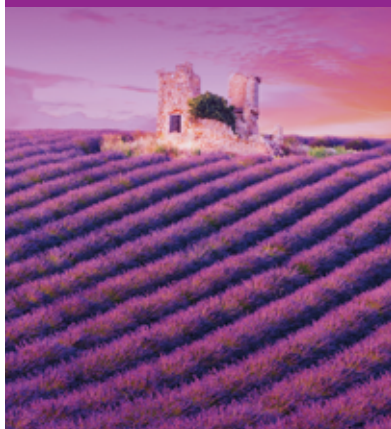
Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Prowansja i Lazurowe Wybrzeże

Region obejmujący prowansalskie Lazurowe Wybrzeże to miejsce niezwykle i pełne kontrastów. Nowoczesne kurorty, średniowieczne miasteczka, żeglarskie mariny, ciche górskie wioski, piaszczyste plaże, urwiste klify, palmy, winnice, lasy, pola lawendy, skaliste masywy pocięte głębokimi wąwozami, wiekowe kościoły, majestatyczne zamki... Lista tutejszych atrakcji zdaje się nie mieć końca.

Plaże, kurorty, mariny

Średniowieczne **miasteczka,**

zamki i kościoły

Skaliste **grzbiety,**

wąwozy, jaskinie

Śródziemnomorska **roślinność**

Znakomita **kuchnia** regionalna

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-4004-6

Cena 26,90 zł